

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu a správnímu trestání

Dodatek k závěru č. 158
ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání
ze dne 20. 4. 2018

Možnost postoupení věci z důvodu vhodnosti před zahájením řízení se souhlasem
správního orgánu, jemuž má být věc postoupena

Na základě § 131 odst. 5 věty první a druhé správního řádu může příslušný správní orgán věc postoupit z důvodu vhodnosti se souhlasem správního orgánu, jemuž má být věc postoupena, až po zahájení řízení.

Odůvodnění:

Poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání se v návaznosti na zveřejnění závěru č. 158 ze dne 24. listopadu 2017¹ opětovně zabýval možností postoupení věci z důvodu vhodnosti před zahájením řízení. Důvodem pro opětovné projednání byly pochybnosti některých správních orgánů, zda má být citovaný závěr poradního sboru interpretován tak, že postoupení věci z důvodu vhodnosti není možné před zahájením řízení ani v případě, kdy se správní orgány mezi sebou na postoupení věci dohodnou.

Citovaný závěr se výslovně vztahuje k § 131 odst. 5 větě třetí správního řádu, která upravuje případy, kdy není třeba souhlasu správního orgánu, jemuž má být věc postoupena. Jde o případy, kdy má účastník uvedený v § 27 odst. 1 správního řádu v územním obvodu

¹ Závěr č. 158 zní: „Podle § 131 odst. 5 věty třetí správního řádu může příslušný správní orgán věc postoupit z důvodu vhodnosti bez předchozího souhlasu správního orgánu, jemuž má být věc postoupena, pokud má účastník řízení podle § 27 odst. 1 v územním obvodu správního orgánu, jemuž má být věc postoupena, místo trvalého pobytu nebo sídlo, popřípadě se v tomto územním obvodu zdržuje, až po zahájení řízení.“

správního orgánu, jemuž má být věc postoupena, místo trvalého pobytu nebo sídlo, popřípadě se v tomto územním obvodu zdržuje.

Některé argumenty uvedené v odůvodnění citovaného závěru však vylučují možnost postoupit věc před zahájením řízení obecně, tedy nejen ve vztahu k § 131 odst. 5 větě třetí, ale i ve vztahu k § 131 odst. 5 větě první a druhé. Odůvodnění citovaného závěru se opírá o použité pojmy „účastník“ a „věc“, přičemž účastníkem se osoba stává až okamžikem zahájení řízení a rovněž o „věci“ lze stricto sensu hovořit až po zahájení řízení. V odůvodnění závěru se rovněž uvádí, že *„[p]okud by byl přijat opačný výklad, tedy že správní orgán může postoupit věc i před zahájením řízení (extenzivním výkladem pojmu účastník, který by zahrnoval i budoucího účastníka), bylo by tím umožněno postupujícímu správnímu orgánu, aby de facto měnil zákonem stanovenou místní příslušnost.“*

Z odůvodnění závěru poradního sboru tedy vyplývá, že k postoupení věci před zahájením řízení by docházet nemělo, a to ani se souhlasem správního orgánu, jemuž má být věc postoupena. Podle názoru poradního sboru je třeba § 131 odst. 5 správního řádu vykládat jako jeden celek, nelze tedy vykládat izolovaně větu první a druhou od zbylého textu. Argumenty uvedené v závěru č. 158 ve vztahu k § 131 odst. 5 větě třetí správního řádu se proto vztahují i na postoupení věci podle § 131 odst. 5 věty první a druhé správního řádu.

Poradní sbor tedy proto setrvává na právním názoru vyjádřeném v odůvodnění závěru č. 158. Tomuto výkladu svědčí též systematika správního řádu, který upravuje postup před zahájením řízení v části druhé hlavě V (§ 42 a 43) a dále v části třetí hlavě III (§ 137 až 139), přičemž v těchto ustanoveních není zmíněna možnost postoupení věci.

Poradní sbor dále poukazuje na § 131 odst. 6 správního řádu, podle něhož při změnách příslušnosti správní orgány dbají na to, aby k nim docházelo jen v důvodných případech a aby řízení pokud možno nezatěžovalo účastníky více, než kdyby ke změnám příslušnosti nedošlo. Posoudit tato hlediska je přitom možné až po zahájení řízení, kdy je vymezena věc, jež je předmětem řízení, a jsou známi účastníci řízení. Naopak správní řád neupravuje žádná kritéria, ke kterým by měly správní orgány přihlížet, pokud by byla připuštěna možnost postoupit věc před zahájením řízení.

Poradní sbor konečně zdůrazňuje, že § 131 odst. 5 správního řádu představuje výjimku z pravidla. Přitom i z logické posloupnosti vyplývá, že změnit příslušnost je možné až poté, co byla určena, tedy až po zahájení řízení, kdy je vymezen předmět řízení a příslušnost je posuzována jako jedna z podmínek řízení.